

Hematoloogide väljaõppe ühtlustamine Euroopas

Edward Laane – PERHi hematoloogiakeskus

H-Net (*European Network for Harmonization of Training in Hematology*) oli Euroopa Hematoloogia Assotsiatsiooni (EHA) algatatud 3aastane ettevõtmine (2008–2011), mille eesmärgiks oli luua võrgustik hematoloogide väljaõppe parandamiseks ja ühtlustamiseks Euroopas. Tööd juhtis prof Eva Hellström-Lindeberg Stockholmist ning sellest võtsid osa EHA, Euroopa Hematoloogide Kool, 25 hematoloogiaseksi Euroopa riikidest (Austria, Belgia, Ühendkuningriik, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Iisrael, Itaalia, Kreeka, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Šveits, Taani, Tšehhi, Türgi ja Ungari), samuti Uppsala ja Liverpooli Ülikool.

Töö lähtus EHA õppekavaküsitlusest, mis saadeti hematoloogidele, kes olid viimase 5 aasta jooksul lõpetanud erialaõppe. Küsitlusel tuli ise oma teadmisi hinnata neljas astmes: kompetentsuse, oskuste, teadlikkuse olemasolu või teadmatus. Õppekava sisaldas 5 osa: kliiniline hematoloogia, diagnostika, tromboos ja hemostaas, transfusioloogia ning üldised oskused. Iga osa jagunes omakorda kitsamateks alalõikudeks ja sõltuvalt nende tähtsusest oli minimaalne vajalik teadmiste tase erinev. Näiteks eeldati müeloomtõve puhul kompetentsuse olemasolu, kuid granulotsüütide talitlushaiguste korral piirduti teadlikkuse tasemega.

Kokku vastas küsitlusele 212 hematoloogi 22 riigist. Kõige paremad küsitluse tulemused saadi

Suurbritannia hematoloogidelt, kuid nõuete minimaalse tasemeni küündis Euroopas keskmiselt 68% vastanutest. Samas on hematoloogide väljaõpe riigiti väga erinev: Suurbritannia hematoloogide õpe on pikim, kestes 8 aastat, ja suurimate nõudmistega, seevastu Belgias ja Bulgaarias kestab spetsiifiline hematoloogiaõpe ainult kaks aastat. Enamikus riikides eelnevad hematoloogiaõppele sisemeditsiiniõpingud.

Vastajate seas tekitasid kõige enam probleeme harva esinevad haigused, näiteks histiotsütaarsed kasvaja või trombotsüütide omandatud funktsioonihäired, samas parimad tulemused saadi enam levinud maliigsete haiguste ravis. Küsitluse tulemuste alusel ajakohastati EHA erialase ettevalmistuse õppekava, selgitati oodatavate teadmiste tasemed ning vaadati üle erinevate haiguste tähtsus hematoloogiliste haiguste seas. Et kliiniline hematoloogia jagati neljaks osaks, sisaldab õppekava uus versioon 8 jaotist. Olulise uuendusena võib iga liikmesriiki õppekava kohandada oma riigi oludele ja traditsioonidele.

Projekti käigus püüti leida ka lahendusi kogenud hematoloogide väljaõppe parandamiseks. Selleks organiseeriti H-Net'i meistriklass, mis teostus internetipõhise õppena. Meistriklassis moodustati kokku viis rühma viiest õppurist ja mentorist. Iga rühm lahendas 9 kuu jooksul neli keerukamat haigusjuhtu, mis olid valitud õppekava mingi osa järgi. Eestist osalesid selles meistriklassis dr Marge Rahu ja dr Dmitri Gorjatšev. Järgmine meistriklass on

plaanis organiseerida 2012. aastal. Erialase ettevalmistuse tulevikusuunaks peaksid saama haigustepõhised meistriklassid ehk nn suunitletud õppimine. Teiseks oluliseks saavutuseks oli Confolio süsteemi loomine. Confolio on internetipõhine andmebaas, kus iga registreeritud kasutaja saab esitada oma õppematerjali ja tutvuda ka teiste materjalidega. Esitatud tööd on seotud EHA õppekava jaotistega, mis teeb vajaliku info leidmise lihtsaks ja süsteemseks.

H-Net on mõjutanud ka erialase ettevalmistuse korraldust: 11. märtsil 2011 võeti vastu Brüsseli deklaratsioon, mille järgi on hematoloogide väljaõppe minimaalseks kestuseks 5 aastat, või kui on 2 aastat õpitud sisemeditsiini ja saavutatud EHA soovitude järgne vajalik teadmiste tase, siis vältab õpe 3 aastat. Eesti hematoloogide väljaõpet on samuti võimalik parandada, kuid see eeldaks eelkõige eriala korralduslikku otsust pikendada residentuuri seniselt 4 aastalt 5-ni. Õppetöö suurimaks probleemiks on meilgi harva esinevad haigused, mida igapäevapraktikas ei kohta, ning tänapäevaste diagnostiliste meetodite täpsem tundmine.

Kokkuvõtvalt oli H-Net ettevõtmine edukas. EHA üheks edasiseks plaaniks on hariduskoostöö teiste erialaseltsidega, et parema väljaõppe kaudu tagada patsientidele parim võimalik ravi. Tegevust rahastas Euroopa Komisjon Leonardo da Vinci elukestva õppe programmi kaudu.

edward.laane@regionaalhaigla.ee